

варіанти виробництва. Вишивка може бути виготовлена у головному офісі в ательє, або у інших офісах, які розташовані у світі. В обох варіантах вишивку виготовляють відповідно найвищих світових стандартів.

Таким чином, виявлено, що майже у кожного Будинку моди є відповідні майстри, які працюють над декоративним оздобленням костюма, проте дизайнери часто залучають дизайн-студії, які виготовляють зразки за задумом дизайнера, ексклюзивну тканину або частковий декор.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамсон Л. *Haute Couture. Історія.* URL: <http://elegantnewyork.com/haute-couture/> (дата звернення: 10.10.2022).
2. Взгляд изнутри: кутюрные мастерские Lesage, Lemarie и Goossens. *Buro 24/7.* URL: <https://www.buro247.ru/fashion/expert/vzglyad-iznutri-kutyurnye-masterskie-lesage-lemari.html> (дата звернення: 12.10.2022).
3. Висока мода (Haute Couture). *Енциклопедія моди.* URL: [https://www.google.com/search?source=univ&tbm=isch&q=Висока+мода+\(Haute+Couture\).+Енциклопедія+моди&client=opera&fir](https://www.google.com/search?source=univ&tbm=isch&q=Висока+мода+(Haute+Couture).+Енциклопедія+моди&client=opera&fir) (дата звернення: 10.10.2022).
4. Чупріна Н.В. *Етапи та критерії формування індустрії моди. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну.* 2014. №32. С. 348–357.
5. Haute Couture в цифрах. *Vogue Ukraine.* URL: <https://vogue.ua/article/fashion/brend/nikakoy-liriki-haute-couture-v-cifrah.html> (дата звернення: 10.10.2022).
6. *The history of haute couture. Harpersbazaar.* 2017. URL: <https://www.harpersbazaar.com/uk/fashion/fashion-news/news/a31123/the-history-of-haute-couture/> (дата звернення: 10.10.2022).
7. *Pearce H. Dimensional Embroidery.* Sally Milner Publishing, 2002. 112 p.

Олександр Сотничок
(Полтава, Україна)

ЗАВДАННЯ І ЗМІСТ ЗАНЯТЬ У ШКІЛЬНИХ МАЙСТЕРНЯХ

Шкільна програма не залишається з року в рік сталою. Навпаки,

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

вона змінюється під впливом науково-технічного прогресу, удосконалення методики трудового навчання та інших факторів. Учитель повинен до цього ставитися спокійно та з розумінням і бути готовим вносити корективи в методику навчання у зв'язку з появою нового навчального матеріалу, зміною кількості годин на вивчення тієї або іншої теми, перенесенням її з одного класу в інший.

Заняття у шкільних майстернях (V-VII класи) здійснюються в Україні за програмами, розробленими та затвердженими Міністерством освіти і науки України.

Зміст програми змінювався поступово, внаслідок вивчення вимог життя до навчання підростаючого покоління. Зміни в змісті програми вноситимуться і в майбутньому, бо непинний прогрес усіх галузей народного господарства змінює наші уявлення про основи виробництва. На заняттях у майстернях не ставиться завдання дати учням професійну підготовку. Заняття мають політехнічну спрямованість, тобто учнів знайомлять з теорією і на практиці – з основами сучасного промислового виробництва. Цієї мети досягають внаслідок правильного розв'язання кожного з навчальних завдань.

Одним із основних засобів правильного здійснення школою завдань у галузі трудового виховання є трудове навчання, зокрема заняття в майстернях.

Успіх виконання навчальних завдань на заняттях у майстернях значною мірою залежить від змісту навчального матеріалу.

Зміст занять у майстернях визначається навчальною програмою, яка не залишається незмінною. Якщо порівняти першу навчальну програму (1957 р.) з тією, що діє нині, то легко пересвідчитися, що вона зазнала значних змін. У діючій програмі повніше, чіткіше розкрито зміст навчального матеріалу, що стало можливим завдяки досвіду, набутому

школами.

Технологію виробництва учні засвоюють на прикладі обробки деревини і металів, а також електромонтажних робіт. При цьому вони дістають уявлення про ручну і машинну обробку матеріалів. Ручна обробка матеріалів має в програмі більшу питому вагу, ніж машинна. Це пояснюється деякими причинами: 1) робота на верстатах пов'язана з більшою небезпекою, ніж робота ручними інструментами; 2) ручна праця ще застосовується у народному господарстві; 3) частина прийомів обробки матеріалів уручну використовується і в роботі на верстатах.

Деревину і метали виділено програмою не випадково. Ці матеріали найпоширеніші в народному господарстві. Тому, засвоюючи технологію обробки деревини і металів, учні дістають певне уявлення про значну кількість галузей промисловості і будівництва. Крім того, технологія обробки деревини і металів є типовою для механічної обробки матеріалів, вона містить операції, які властиві у дещо зміненому вигляді механічній обробці будь-якого матеріалу (вибір заготовки, вимірювання розмірів, розмічання, різання та ін.). Завдяки цьому створюється об'єктивна основа для показу учням загальних принципів механічної технології обробки матеріалів, що має велике значення для розширення технічного кругозору їх.

Ознайомлення учнів з механічною технологією містить вивчення певного обсягу теоретичних відомостей і оволодіння певними практичними вміннями і навичками. Так, учні дістають відомості про фанеру, фізичні і механічні властивості деревини, ознайомлюються з механічними властивостями чорних і кольорових металів, з основними сортами і властивостями сталей.

Значна увага приділена в програмі ознайомленню з технічною документацією і порядком її складання. З кожної трудової операції, якої

навчаються учні, подано потрібні теоретичні відомості: значення операції та її місце в технологічному процесі, конструкція різального інструменту, правила виконання трудових прийомів та ін.

Трудові операції підбрано в програмі так, щоб створювалось уявлення про певну професію. Так, слюсарні операції, яких навчатимуться учні, ознайомлюють їх із слюсарною справою, а працюючи на токарному верстаті, учні вивчатимуть токарну справу і т. д.

Не менш важливе місце, ніж механічна технологія, займають у народному господарстві електромонтажні роботи. Тому навчальна програма приділяє їм велику увагу. Учні ознайомлюються з електричними ланцюгами, з електронагрівальними приладами (електроплитка, електрочайник, паяльник), з електричними машинами і електроприводами.

Під час практичних робіт учні з'єднують і розгалужують проводи, розбирають і складають електроосвітлювальну арматуру, виконують монтаж схем проводки на панелі, ремонтують електронагрівальні прилади.

За програмою треба ознайомити учнів з правильною організацією робочого місця. Навчаючись слюсарних, столярних і верстатних операцій, учні привчаються розміщати інструмент і заготовки так, щоб не гаяти часу на допоміжні прийоми роботи. Внаслідок цього учні усвідомлюють, яке значення має правильна організація робочого місця в умовах сучасного виробництва.

На заняттях у майстернях в учнів формується розуміння таких важливих організації виробництва, як продуктивність праці, поділ праці, режим робочого дня, норма часу та ін. Норма часу є основою планування. Учням розповідають, що норма часу не є чимось незмінним, а залежить від конкретних виробничих умов. Ту саму роботу можна виконати за

різний час залежно від устаткування, інструменту, кваліфікації робітника та інших факторів. У цьому учні пересвідчуються, коли порівнюють під час екскурсій роботу в майстернях з роботою на підприємствах.

Працюючи в майстернях, учні вступають один з одним і з учителем у виробничі стосунки. Тому учні дізнаються на власному досвіді, як діє перша ланка організаційної структури промислового підприємства. Слід зазначити, що екскурсії, які передбачаються навчальною програмою з технічної праці, мають надзвичайно велике значення для ознайомлення учнів з основами організації праці і елементами організації виробництва. Ефективність екскурсій залежить насамперед від учителя праці, його вміння правильно організувати екскурсію, починаючи з вибору об'єктів і закінчуючи обговоренням підсумків з учнями.

Для повноцінної участі в трудовому процесі треба бути наполегливим, спостережливим, уміти себе контролювати, проявляти ініціативу. Усі перелічені і багато інших якостей треба виробляти в учнів у процесі оволодіння ними трудовими вміннями і технічними знаннями.

Досвід роботи шкіл і спеціальні дослідження показують, що умови для цього є. Наприклад, деякі учні, приходячи вперше до майстерні, почувають себе невпевнено, сумніваються, чи вдасться їм виконати завдання. Буває й навпаки, коли деякі учні проявляють надмірну самовпевненість, яка, правда, швидко зникає. В обох випадках дуже важливо правильно підібрати завдання, щоб вони не були занадто простими (не привели до самовпевненості) і занадто складними. Успішне виконання завдання породжує віру в свої сили, пробуджує інтерес до роботи, який слід підтримувати, поступово ускладнюючи завдання. Завдяки цьому учні привчаються долати труднощі, виробляти у собі наполегливість.

На заняттях у майстерні в учнів виробляється ініціативність, що

ґрунтується на творчому ставленні до праці. Необмежені можливості створюються тут також для виховання в учнів позитивного ставлення до праці. Якщо деякі учні спочатку без будь-якого бажання приходять на заняття, то поступово робота так їх захоплює, що вони просять учителя призначити додаткові заняття в позаурочний час. Учні прагнуть не просто попрацювати, а виготовити високоякісну продукцію, економно витрачають матеріал, бережуть інструмент, допомагають товаришам.

Особливо сприятливі умови для розвитку технічної творчості створюються під час моделювання. При цьому ставлять мету створити для учнів проблемні ситуації, тобто такі умови, коли їм доводиться проявляти ініціативу, творчо використовувати свої знання для виконання трудових завдань.

Основою розвитку якостей особистості, які потрібні для успішної участі в трудових процесах, є продуктивний характер праці учнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Трудове навчання (5-9 класи). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів / Затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. Київ. 2017. 28 с.*
2. *Тхоржевський Д. О. Методика трудового та професійного навчання. Частина 3. Методика технічної праці у 5-9 класах. Київ : НПУім. М.П. Драгоманова, 2001.*
3. *Тхоржевський Д. О., Захарченко Р. О. Виховання національної свідомості в школярів. К. : Україна-Віта, 1996. 168 с.*
4. *Організація роботи та обладнання шкільних майстерень. URL : https://allref.com.ua/uk/skachaty/organizaciya_roboti_ta_obladnannya_shkilnih_maysteren?page=5 (дата звернення 11.12.2022 р.).*